

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Nannestad kommune
Teiealleen 31
2030 Nannestad

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2014/9138-1 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direktetelefon: 22 00 36 522

Dato: 08.05.2014

Tilsyn av avløpsområdet 2014 - Nannestad kommune (jfr. 2013/25366) - Oversendelse av rapport fra tilsyn innen avløp 2014

Denne kontrollrapporten er laget på grunnlag av Fylkesmannens samtale med personell fra Nannestad kommune innen kommunalteknisk område den 8.5.2014, samt dokumentasjon oversendt i forkant av møtet.

Tema for tilsynet var hvordan kommunen har løst dokumentasjonskravene i utslippstillatelsen gitt av Fylkesmannen 3.12.2012 med hjemmel i forurensningsloven. Kontrollen ble gjennomført som en 3 timers samtale hvor temaene var kommunenes besvarelser innenfor: Miljøriskovurderinger med klima, årsrapport med utslippsregnskap, plan for fornyelse av ledningsnett, fremmedvann på ledningsnett og industripåslipp. Dette er hovedoppgavene med frister som fremgår av utslippstillatelsen. Konklusjonene etter denne gjennomgangen er presentert i vedlagte rapport.

Resultater (funn) i forbindelse med tilsynet vil også inngå i årets nasjonale tilsynsaksjon rettet mot kommunale avløpsanlegg hvor temaene samsvarer med det som er nevnt ovenfor. I tillegg ble virksomhetens fokus og håndtering av avvik og gjennomføring av korrigerende tiltak etterspurt. Resultatene fra det siste vil inngå i de statlige tilsynsetaters fellesprosjekt 2014 hvor en vil registrere status for avvikshåndtering innen utvalgte sektorer.

Den vedlagte rapporten fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og merknader. Den gir imidlertid ikke en tilstandsvurdering når det gjelder status for kommunens miljøarbeid ellers.

Selv om rapporten ikke gir en vurdering av kommunens tjenester innen det kommunaltekniske området eller håndtering innenfor avløpsområdet så ønsker vi likevel å gi en tilbakemelding om hva vi synes fungerer bra innenfor avløpsfeltet i dette oversendelsesbrevet.

Generell tilbakemelding om kommunens arbeid innen avløpsfeltet.

Samlet viser tilsynet at utslippstillatelsens krav ikke er blitt prioritert og at kravene heller ikke er implementert i internkontrollsystemet. Generelt foregår det lite avløpsplanlegging i kommunen selv om utfordringene på avløpshåndteringen er betydelige med hensyn på sterk befolkningsvekst, klimaendringer og skjerpede krav til vannkvalitet. Kommunen har ikke utarbeidet handlingsplan med avløpstiltak for hovedplanperioden 2011-2015 og kan ikke vise prioriteringer, tiltaksområder og målretting av avløpstiltakene de siste årene.

Pålegg om tilbakemelding

Fylkesmannen ber om tilbakemelding på faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt. Rapporten vil være å anse som endelig dersom vi ikke mottar noen tilbakemeldinger.

Kommunen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i rapporten. Med hjemmel i forurensningsloven § 49, pålegger Fylkesmannen Nannestad kommune å sende skriftlig tilbakemelding på tiltak som er eller er planlagt gjennomført. Vedtaket om skriftlig tilbakemelding kan påklages innen 3 dager etter at det er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.

Frist for tilbakemelding settes til 31.12.2014.

Kommunen er pålagt å sende Fylkesmannen en framdriftsplan for gjennomføringen av avvikene før 22.mai. 2014. Vi forutsetter at miljørisikovurderingen med klimatilpasning igangsettes umiddelbart da denne er krevende , men også legger et viktig grunnlag for de øvrige planene som ikke er på plass.

Gebyr for utført kontroll

Fylkesmannen skal i henhold til forurensningsforskriften § 39 innkreve gebyrer for kontroller etter forurensningsloven. Ved revisjon beregnes gebyr etter antall fokusområder og antall medgåtte ukeverk. I tilfelle den faktiske arbeidsmengde avviker mye fra forventet tidsbruk, kan satsen reduseres i henhold til forurensningsforskriften § 39-10. Som tidligere varslet ble ikke kontrollen gjennomført som en standard revisjon, men som møte med gjennomgang av foreliggende dokumentasjon. Fylkesmannen har derfor valgt å redusere sats 4 for revisjoner, som for tiden er kr. 46 200,- til halvt beløp som medfører et gebyr på kr 23 100, jfr. forurensningsforskriften § 39-8 gebyr for systemrevisjon.

Vedtaket om gebyr er truffet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7, og kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker. Klagen bør være skriftlig begrunnet, og sendes via Fylkesmannen.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no. Reglene om innkreving av gebyrer finnes også på www.miljødirektoratet.no under regelverk og forurensningsforskriften.

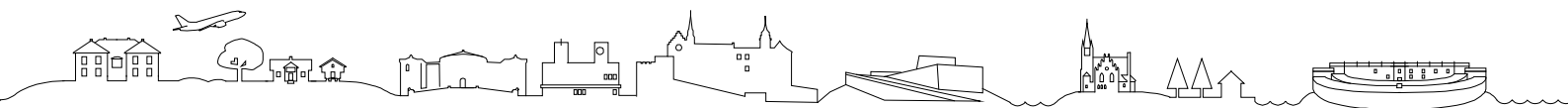
Informasjon om offentlighet i forvaltningen.

Lovverket vedrørende offentlighet i forvaltningen medfører at kontrollrapporten vil være et dokument som er tilgjengelig for offentligheten.

Med hilsen

Anne- Marie Vikla
miljøvernssjef

Jens Hertzberg
fungerende
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

- 1 Rapport fra tilsyn innen avløp 2014
- 2 Deltagere fra Nannestad kommune

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Nannestad kommune
Teiealleen 31
2030 Nannestad

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2014/9138-1 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direktetelefon: 22 00 36 52

Dato: 08.05.2014

Nannestad kommune, kommunalteknisk område - Kontrollrapport

Anleggsnr. Kontrollnr. Saksnr. Rapportdato:
0238.0011.01 2014.003.R.FMOA 2014/9138 14/5-2014

Opplysninger om virksomheten som er kontrollert

Navn	Nannestad kommune, kommunalteknisk område
Org.nr. kommunen	964950202
Foretaksnr. / Bedriftsnr.	Kommunalteknisk område 979646100
Besøksadresse	Kommunalteknikk, Bahunvegen 26
Postadresse	Teiealleen, 2030
Telefonnr.	66 10 50 00 sentralbord
NACE-kode	84.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Opplysninger om kontrollen

Kontrolldato	8.5.2014
Kontaktperson: Deltagere ellers se vedl.	Hans M. Strøm (virksomhetsleder kommunalteknikk)
Fylkesmannens representanter	Simon Haraldsen (revisjonsleder) Jens Hertzberg (deltager)
Bakgrunn for kontrollen	Frekvensbasert kontroll, oppfølging av ny utslippstillatelse
Tema for kontrollen	Oppfølging av krav i tillatelsen

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 5 avvik under kontrollen:

1. Det mangler en målrettet handlingsplan for reduksjon av overvann (fremmedvann) til det kommunale avløpsnett.
2. Det mangler en plan for fornyelse av avløpsnett.
3. Miljørisikovurderingen innen avløp og vannmiljø er mangelfull.

4. Det er ikke utarbeidet en beredskapsplan innen avløp og vannmiljø
5. Det mangler en risikokartlegging av tilknyttede industribedrifter

Det ble videre gitt to merknader:

Merknad 1: Hovedplanen på avløp bør oppdateres og videreutvikles samt koordineres med kommuneplanen i tid.

Merknad 2: Ledningsnettdatabasen er mangelfull oppdatert.

Innledning/Bakgrunn

Kontrollens formål var å følge opp krav gitt i Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann av 3.12.2012. I forkant av kontrollen har Fylkesmannen foretatt en utsjekking av om dokumentasjon som skulle vært utarbeidet er innlevert og kvaliteten på denne.

Dokumentasjonskravene i tillatelsen er knyttet til miljørisikovurdering med klima, plan for reduksjon av fremmedvann, plan for fornyelse av avløpsledninger og en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett.

Kontrollrapporten beskriver avvik, merknader og andre kommentarer som ble gitt under kontrollen.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Merknader: Forhold tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Dette kan f.eks. være mangler eller svake punkter ved virksomhetens utstyr, styresystemer eller arbeidsmåte.

Dokumentunderlag og regelverk

- Utslippstillatelse av 3.12.2012 for kommunalt avløpsvann for Nannestad kommune.
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), av 1. juni 2004, med senere endringer. Kapittel 14.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), av 6. desember 1996, med senere endringer.

Resultat fra kontrollen

Det ble gitt 5 avvik under kontrollen omtalt på side 2-5.

Videre er det gitt 2 merknader, se side 5.

Avvik 1: Det mangler en målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til det kommunale avløpsnett.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen for kommunalt avløpsvann for Nannestad kommune, datert 3.12.2012, pkt 7.2; om å utarbeide en målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett innen 1.9.2013.

Kommentarer:

Kommunen mangler en fremmedvannsplan med handlingsdel som reduserer fremmedvannet til avløpsnett. Fremmedvannet medfører unødvendig utslipp av forurensningsutslipp til Leiravassdraget. Avlastet forurensningsmengde fra et renseanlegg er tilnærmet proporsjonalt med hydraulisk vannmengde gjennom et renseanlegg.

Vi registrerer at kommunen har målt betydelig fremmedvannsmengder på sitt avløpsnett. Planen bør vise en soneinndeling, med strategier og handlingsplaner i de prioriterte sonene. Det bør også vises hvordan nedbørssituasjoner påvirker kritisk avløpsinfrastruktur i prioriterte områder.

Tema overvann blir viktig på grunn av sterk befolkningsvekst, tette flater og klimaendringene med mer ekstrem vær. Det bør vises hvordan dette skal håndteres for å minske belastningen til avløpsnett gjennom tiltakstyper, samarbeidsrutiner med arealplanlegging, utbyggere m.m. og beslutningsprosesser i eksisterende – og i ny bebyggelse.

Den manglende planleggingen, tiltaksplan og krav til resultater gjør at kommunene ikke kan vurdere sin avløpsvirksomhet tilfredstillende.

Se forøvrig våre brev av 22.12. 2001 og 11.04 2012 vedrørende råd om klimatilpasning og fremmedvann på avløpssektoren.

Avvik 2: Det mangler en plan for fornyelse av avløpsnett.

Avvik fra:

Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann for Nannestad kommune pkt 7.3 med krav om politisk behandlet fornyelsesprogram for perioden 2011-2021. Frist 1.9.2013.

Kommentarer:

Det mangler et politisk behandlet fornyelsesprogram for avløpsnett for 2011-2021.

Planen skal vise fornyelsesomfanget, målrettingen av tiltak og fornyelsesbehovet. Det bør lages et kart som viser hvor etterslepet er med hensyn på fornyelse.

Ledningsnett er i kontinuerlig forfall. Kommunens hovedplan tar opp behovet for fornyelse av avløpsnett, men uten at dette er blitt fullt opp i den 4-årige hovedplanperioden (2011-2015).

Kommunen har en svært lav fornyelsestakt og langt under landsgjennomsnittet på årlig 0,5 % fornyelse av avløpsnett. Det er i Kostra-rapportering vist ingen fornyelse i hele 4 av 5 år i perioden 2008-2012.

Kommunens innsendte data viser et stort antall ledninger med ukjent alder. Kommunen har ikke iverksatt tiltak for å sikre en bedre oversikt over sitt ledningsnett. Se også anmerkning 2.

Avvik 3: Miljørisikovurderingen innen avløp og vannmiljø er mangelfull.

Avvik fra: Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann jfr. pkt 3.1, 3.2 og 4.2. Frist 01.06. 2013.

Kommentarer:

Kommunen har ikke utarbeidet en ROS-analyse for avløpsvirksomheten. Denne analysen må ha høy prioritet og blir viktig fremover i vedlikehold og utforming av avløpssystemet.

Miljørisikovurderingen skal påpeke hvilke deler av ledningssystemet og avløpssoner som må prioriteres fremover for å få fram hvor de store utfordringene er og som er samordnet med vassdragsmålinger. Dette inkluderer klimaendringer med nedbørintensiteter som viser hvorledes tilstanden i nettet forverres som følge av nedbørpåvirkning. Denne kunnskapen blir viktig med hensyn på klimatilpasningstiltak.

Avvik 4: Det er ikke utarbeidet en oppdatert beredskapsplan innen avløp og vannmiljø.

Avvik fra: Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann pkt 3.3. Frist 01.06. 2013

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens pkt 3.3 skulle en beredskapsplan foreligge samtidig med risiko- og tiltaksvurderingen. Beredskapsplan mot akutt forurensning skal baseres på miljørisikovurderingen (ROS-analysen) og være tilpasset den miljørisiko som virksomheten til en hver tid representerer.

Avvik 5: Det mangler en risikokartlegging av tilknyttede industribedrifter.

Avvik fra: Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann pkt.8.

Kommentarer:

Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over eksisterende virksomheter med påslipp til kommunalt ledningsnett og vurdere risiko og behov for vedtak om påslippskrav med hjemmel i forurensningsforskriftens § 15 A-4.

Merknader

Fylkesmannen har videre to merknader i forhold til oppfølgingspunkter i utslippstillatelsen:

Merknad 1. Hovedplanen på avløp bør oppdateres og videreutvikles samt koordineres i forhold til kommuneplanen i tid.

Hovedplanen er kommunens overordnede styringsdokument for avløpssektoren og skal være grunnlaget for de investeringer som må gjøres og de beslutninger som skal tas fremover på avløpstiltak. Hovedplanen slik den fremstår i dag i kommunen har liten forpliktelse og handling da tilknyttet tiltaksplan ikke foreligger.

Fylkesmannen forventer at ledningsnettfornyelse, fremmedvannsreduksjoner og klimatilpasning på avløpssektoren blir viktige satsingsområder i perioden fram mot 2021 (vannforskriftens milepæl).

Prognosen for befolkningsutvikling viser kraftig vekst, som krever god avløpsplanlegging med tydelige strategier på drift, vedlikehold av kommunale ledningsanlegg samt sanering av avløp i spredt bebyggelse, både innenfor eksisterende og ny bebyggelse.

Hovedplanen bør følge kommuneplanens tidshorisont, og med jevnlig revidering f.eks hvert 4. år.

Merknad 2. Ledningsnettdatabasen er mangelfull oppdatert.

Det er kommunen som rapporterer inn sine data til Kostra. Kommunen mener at andelen av det spillvannsførende avløpsnettet som er lagt før 1960 og 1980 er vesentlig feil i Kostra. Dette kan forklares utfra at gruppen med ledninger av ukjent alder er betydelig - og er lagt inn i andel av ledningsnettet før 1960. Normalt vurderes ledninger av ukjent alder som gamle ledninger. Hvis kommunen skal kunne korrigere dette, må kommunen angi leggear.

Ledningsdatabasen i kommunen skal vise sted, legge år, diameter og materialtype og er en svært viktig database for å bedømme nødvendige avløpstiltak. Databasen har i dag store mangler .Kommunen må derfor prioritere høyt arbeidet med å oppdatere ledningsnettdatabasen, se også avvik med manglende fornyelsesplan.

Andre forhold / kommentarer

- Årsrapporten 2013 til Fylkesmannen med utslippsregnskap er tilfredsstillende utført.
- Lokal forskrift om olje – og fettutskillere for nye virksomheter med standardisert søknadsskjema er grundig gjennomarbeidet – og meget bra utført.

